

2021-02-10

Nr. 7-15

Nr.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Siunčiama algis.balezentis@tm.lt

Dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.125, 6.228¹², 6.228¹⁴, 6.350, 6.363, 6.364, 6.419 straipsnių, šeštosios knygos XVIII¹ skyriaus ir priedo pakeitimo bei kodekso papildymo 6.350¹, 6.364¹, 6.364², 6.364³ ir 6.364⁴ straipsniais įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 12, 40 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto

1. Lietuvos prekybos įmonių asociacija („Asociacija“) gavo derinimui Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.125, 6.228¹², 6.228¹⁴, 6.350, 6.363, 6.364, 6.419 straipsnių, šeštosios knygos XVIII¹ skyriaus ir priedo pakeitimo bei kodekso papildymo 6.350¹, 6.364¹, 6.364², 6.364³ ir 6.364⁴ straipsniais įstatymo projekto („CK pakeitimo projektas“) ir Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 12, 40 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto („VTAĮ pakeitimo projektas“) ir žemiau dėsto pastabas ir pasiūlymus.
2. CK 1.125 straipsnio 8 dalį siūloma pakeisti pailginant ieškinio senaties terminą reikalavimams dėl prekių, paslaugų ar skaitmeninio turinio trūkumų (netinkamos kokybės) iki 2 metų. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys, kad Direktyvos 2019/771 12 straipsnis, preambulės 46 punktą numato galimybę nacionalinėje teisėje nustatyti vartotojo pareigą pranešti pardavėjui apie prekės neatitiktį per ne trumpesnę nei 2 mėnesių nuo neatitikties paaiškėjimo terminą. Pažymėtina, kad tokios vartotojo pareigos įtvirtinimas atitiktų CK 6.348 straipsnio 1 dalies nuostatą, numatančią pirkėjo pareigą pranešti pardavėjui apie neatitiktį per protingą terminą. Savalaikis pranešimas apie neatitiktį leistų pardavėjui išvengti neproporcingų išlaidų taisant (remontuojant) arba pakeičiant netinkamos kokybės prekę. Šių argumentų pagrindu siūlome CK pakeitimo projekte nustatyti vartotojo pareigą pranešti pardavėjui apie prekės neatitiktį per 2 mėnesius nuo neatitikties paaiškėjimo momento.
3. CK 6.364¹ straipsnio 3 dalį siūlome suformuluoti taip, kaip atitinkama nuostata skamba Direktyvos 2019/771 13 straipsnio 3 dalyje: „3. Pardavėjas turi teisę atsisakyti užtikrinti tinkamą prekės kokybę, jeigu jos neįmanoma pataisyti ar pakeisti arba jei dėl to jis patirtų neproporcingų išlaidų, atsižvelgiant į visas aplinkybes, *įskaitant paminėtasias šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose.*“ Papildymas įneštų aiškumą, kad CK 6.364¹ straipsnio 2 dalyje minimų aplinkybių sąrašas nėra baigtinis.
4. CK 6.364¹ straipsnio 4 dalies 2 punktą, mūsų nuomone, perkeltas ne visai tiksliai. Direktyvoje 2019/771 nurodyta: „neatitiktis atsirado nepaisant pardavėjo pastangų užtikrinti prekių atitiktį“, t.y. omenyje turima situacija, kad neatitiktis atsirado pakartotinai, nepaisant to, kad prekė buvo

taisoma. Siūlytumėm pažodžiui perkelti cituotą Direktyvos nuostatą.

5. CK 6.364¹ straipsnio 4 dalies 3 punkte, mūsų vertinimu, Direktyvos 2019/771 13 straipsnio 4 dalies c) punkto nuostata perkelta ne visai tiksliai. Viena vertus, CK neįtvirtina esminio trūkumo sąvokos. Kita vertus, Direktyvos 2019/771 13 straipsnio 4 dalies c) punkto nuostata yra aiškesnė: „neatitiktis yra tokia didelė, kad yra pagrįsta nedelsiant sumažinti kainą arba nutraukti pirkimo–pardavimo sutartį“. Siūlytumėm pažodžiui perkelti cituotą Direktyvos nuostatą.
6. CK 6.364¹ straipsnio 5 dalyje vartojama „mažareikšmio“ trūkumo sąvoka keistina į Direktyvoje 2019/771 vartojamą „nedidelio“ trūkumo sąvoką. Mažareikšmiškumas labiau yra administracinės, o ne civilinės, teisės kategorija, tuo tarpu, civilinei teisei labiau būdingos sąvokos „nedidelis“, „nesminis“.
7. Direktyvos 2019/771 13 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta nuostata, kad valstybės narės gali reglamentuoti, ar ir koku mastu vartotojo prisidėjimas prie neatitikties daro poveikį vartotojo teisei pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis. Mūsų vertinimu, įtvirtinimas nuostatos, kad taikant vartotojų teisių gynimo būdus, numatytus CK 6.364¹ straipsnyje turi būti atsižvelgiama į vartotojo prisidėjimą prie neatitikties (jei toks buvo), atitiktų civilinių santykių dalyvių interesų pusiausvyros, civilinės apyvartos stabilumo principus. Tokia nuostata galėtų būti konkretizuota nustatant, kad: a) taikant prekės pataisymą (remontą), pirkėjas privalėtų atlyginti remonto sąnaudas, proporcingas vartotojo prisidėjimo prie neatitikties laipsnį (atitinkamai koreguojant 6.364² straipsnį), b) taikant prekės keitimą, pardavėjui būtų suteikiama teisė iš pirkėjui grąžinamos prekės kainos išskaičiuoti prekės vertės sumažėjimo sumą, proporcingą vartotojo prisidėjimo prie neatitikties laipsniui (atitinkamai koreguojant 6.364² straipsnį), c) proporcingas kainos sumažinimas būtų taikomas įvertinus vartotojo prisidėjimo prie neatitikties laipsnį (atitinkamai koreguojant 6.364³ straipsnį), d) vartotojas neturėtų teisės nutraukti pirkimo–pardavimo sutartį, kai trūkumo esmingumą lėmė vartotojo prisidėjimas prie neatitikties (atitinkamai papildant 6.364¹ straipsnio 4 dalies 3 punktą); taikant pirkimo–pardavimo sutarties nutraukimą, pardavėjui būtų suteikiama teisė iš pirkėjui grąžinamos prekės kainos išskaičiuoti prekės vertės sumažėjimo sumą, proporcingą vartotojo prisidėjimo prie neatitikties laipsniui (atitinkamai papildant 6.364³ straipsnio 4 dalies 2 punktą).
8. Dėl VTAĮ pakeitimo projekto pastabų neturime.

Pagarbiai

Direktorė

Rūta Vainienė